

Gyermeklélek, avagy a ránk bízott csodák...

Minden gyermek egy csoda, ez nem kérdés. Az viszont, hogy hogyan éljük meg együtt ezt a csodát, hogyan engedjük kibontakozni, az már komoly munkát igényel. Amikor igent mondunk rájuk, felelősséggel tartozunk irántuk. Testi, fizikai szükségleteik mellett megpróbálunk mindent megteremteni számukra, hogy minél jobban, minél könnyebben megállják helyüket a nagyvilágban. Ebből az elgondolásból, a kapcsolódó szakirodalmat átolvasva, foglaltam össze a következő témában legfontosabb téziseket. Olvassák szeretettel.

Egyszer volt, hol nem volt...

A mese szerepe a gyermeki világban.

*„Mint gyermek, aki már pihenni vágyik
és el is jutott a nyugalmas ágyig
még megkérlel, hogy: „Ne menj el, mesélj!”-
(Így nem szökik rá hirtelen az éj)
s míg kis szíve nagyon szorongva dobban,
tán ő se tudja, mit is kíván jobban,
a mesét-e, vagy azt, hogy ott legyél” (...)*

A mese olyan lelki eledel, amely életre szóló nyomokat hagy a gyermekben. A mesélés meghitt hangulata érzelmi biztonságot ad, amelyben meg lehet pihenni, ami egy mozgalmas nap lezárásához nyugodt, szeretetteljes légkört biztosít.

A mese valóságábrázolása, a gyermeki gondolkodásmódnak teljes egészében megfelel. Az óvodás gyermek gondolkodását az érzései irányítják. Még nem képes különbséget tenni lehetetlen és lehetséges között, számára a világ varázslatok helyszíne, ahol minden lehetséges, csak gondolni, vágnni kell rá. A gyermeki szemléletben a valóság, az álmok és a fantázia összekeverednek, a külső és belső világ közötti határ nagyon könnyen átjárható. A mese pontosan azon a nyelven szólítja meg őt, amelyen maga is gondolkodik: felnagyítja a dolgokat, szereplői szélsőségesek és bármilyen vágy teljesülése lehetséges benne. A régiek szerint a kisgyermek hétesztendő koráig Isten tenyerén él. Isten tenyere azt a világot szimbolizálja, amelyben a gyermek él, a tér és időn kívüliséget, az osztatlan szent időt.

A gyermek mesehallgatás során nem csak a mesélőre figyel, hanem beleéli magát a színjátékba, megelevenedik előtte a történet, és a saját vágyainak megfelelő fantáziaképet alkot. Ilyenkor elképzeli, amit hall, és egy belső képben megrajzolja saját történetét. Ez segíti őt, a nap folyamán felgyűlt negatív érzései feldolgozásában, megbékíti félelmeivel, amelyeket még nem tudott, vagy még nem mert megfogalmazni.

A kisgyermekkorban megismert mesék a későbbi sikeres próbatételek zálogai. Így adnak az anyák hamuban sült pogácsát, s az apák felszerszámozott lovat gyerekeiknek.

Ma már sajnos egyre kevesebb idő van leülni, és „csak úgy” beszélgetni, vagy együtt vacsorázni. A rohanó hétköznapokban valóban nem olyan könnyű megállni, élvezni a napsütést, a pillanat örömét, sétálni, olvasni, és a gyermekünkkel játszani, mesélni. Ahhoz, hogy igazán olvassunk egy könyvet, ki kell lépünk a valóságból. Ehhez pedig le kell lassulni, a modern élet hatalmas sebességét le kell egy kicsit fékezni. Az egyik legborzasztóbb érzés, amit egy gyermek megélhet, hogy nincs idő rá, hogy lerázzák, hogy csak kötelességből figyelnek rá. Semmi értelme mesét olvasni, ha ez is csupán egy a sok kipipálandó feladat közül.

A jó mesemondó egy olyan teret alkot, amelyben gyermekkel a közösen átélt élmény során eggyé válik. Megtapasztalják az együttlét meghitt örömét, összetartó erejét. Ez a szülő-gyermek kapcsolat egyik fontos pillére, az erre fordított idő a későbbiekben sokszorosán megtérül.

„Ha ma kihagyod az esti mesét, holnap már lehet, hogy nem is kéri a lányod vagy a fiad. Ha ma nem ülsz oda vele a társasjáték mellé, előfordulhat, hogy a jövő héten már késő lesz. Ők ma gyerekek, s nem pótolhatod be az önfelédet legózást, babázást úgy öt év múlva, amikor már kevésbé szorítanak a megélhetési gondok, amikor már nem kell új szőnyeg vagy függöny az ablakra. Ha most kihagyod az együttlét meghitt perceit, évek múltán talán már a meghitt beszélgetéseket sem igénylik. Ha most nem sétálsz velük kézen fogva, akkor pár év múlva végleg elengedik a kezed, és a kapaszkodó nélkül elsodródhatnak. Visszahozhatatlank és megismételhetetlenek a gyermekkor napjai, hetei, hónapjai. Téglák ezek, amelyekből, és amelyekre a felnőtt élet épül. Ha sok téglá hiányzik, labilis lesz az építmény.”

Ragadjuk meg hát a gyermekkor pótolhatatlan és visszahozhatatlan pillanatait a mesélésre!

Galavics-Horváth Gabriella

Felhasznált irodalom: József Attila: Thomas Mann üdvözlése, Kádár Annamária: Mesepszichológia, Ranschburg Jenő: A világ megismerése óvodáskorban, Janikovszky Éva: Ők ma gyerekek